

Wij in de Wijk 3

Werken aan sociale samenhang in buurten en wijken

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

Woord vooraf

Hoe bereik je dat in wijken, buurten en streken mensen prettig samenleven en naar elkaar omkijken, ook naar medebewoners in een kwetsbare positie?

In het project Wij in de Wijk zoekt Movisie naar antwoorden op deze vraag. Onlangs publiceerden we een derde casusbundel, Wij in de Wijk 3, met een beschrijving van negen initiatieven, overal in het land.

Nadruk op bonding

In de vorige twee bundels Wij in de Wijk 1 en 2 zetten we bridging sociaal kapitaal centraal: het slaan van bruggen naar andere groepen en individuen. Dit jaar focusten we ons met Wij in de Wijk 3 op initiatieven die zijn gericht op bonding: het samenbinden van mensen die zich in elkaar herkennen of een bepaald belang delen. De reden is dat wij in ons project Wij in de Wijk steeds vaker de positieve kanten van bonding ontdekten. Waar mensen elkaar kunnen opzoeken op basis van wat ze bindt, wordt het contact makkelijker, is er sneller begrip en herkenning. De beschutting van de eigen, herkenbare groep is voor menigeen zelfs noodzaak om staande te blijven. En het blijkt voor velen een basis voor persoonlijke groei en ontwikkeling, waardoor men beter zijn plek weet te

vinden in buurt en wijk én overbruggende contacten met anderen kan maken. Anders gezegd: bonding is in veel gevallen zelfs een voorwaarde om te komen tot bridging, het slaan van bruggen naar andere groepen en individuen.

Aparte hoofdstukken

Naast de verzamelbundel Wij in de Wijk 3, met negen casussen, een inleiding en een reflectie, brengen we de casussen deze keer ook als losse hoofdstukken uit. Hiermee beantwoorden we aan de vraag die betrokkenen van enkele initiatieven ons hebben gesteld. Bovendien hopen we met een gerichte verspreiding in gemeente en regio waar ze worden uitgevoerd, extra aandacht te genereren voor deze waardevolle en leerzame initiatieven. Het voorliggende hoofdstuk beschrijft Stichting KenHem Communities in Ede.

In 2022 trekken we opnieuw het land in, op zoek naar initiatieven die linksom of rechtsom bijdragen aan het versterken van de sociale cohesie in buurten en wijken. Het resultaat zullen we opnieuw samenbrengen in een bundel, waarmee we ons project Wij in de Wijk afsluiten.

Judith Jansen, projectleider van Wij in de Wijk

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

Inleiding

Over het belang van zelforganisatie

Het afgelopen jaar zijn we in het kader van het meerjarige programma Wij in de Wijk voor de derde keer met ons Movisie-team door Nederland gereisd en hebben we opnieuw initiatieven bezocht en beschreven waarin mensen zich met elkaar verbinden. Heel uiteenlopende mensen en situaties zijn we weer tegengekomen.

Terwijl we de verschillende plekken bezochten, werden we door een aantal rapporten van adviesraden gesterkt in de overtuiging dat plekken van verbinding ertoe doen. Onlangs publiceerde de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) de studie *Ruimte maken voor ontmoeting* (2021), terwijl de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) een jaar eerder het advies uitbracht Toegang tot de stad, waarin ze publieke voorzieningen 'de sleutel' noemden voor goed functioneren in een stedelijke omgeving. In hetzelfde jaar publiceerde de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) haar beleidsadvies *Samenleven in verscheidenheid. Beleid voor de migratiesamenleving* (2020), waarin opnieuw werd gewezen op het grote belang van een publieke sociale infrastructuur die mensen de kans geeft elkaar te ontmoeten.

Maar ontmoeten was dit jaar net als vorig jaar geen vanzelfsprekendheid. De COVID-19-pandemie legde beperkingen op aan onze fysieke contacten met anderen, hoe vluchtig die soms ook zijn. Gelukkig ontdekten we de mogelijkheden van buitenruimten. Het bankje werd opeens een centraal ontmoetingspunt. Inmiddels lijkt

de anderhalvemetersamenleving naar de achtergrond te verdwijnen en mogen er weer handen worden geschud. Tot opluchting van velen die afhankelijk waren van het buurthuis, de sportkantine of het zaaltje bij de kerk voor hun contacten.

De coronamaatregelen om het virus in te dammen zorgden niet alleen voor fysieke scheidingen, maar legden ook scheidslijnen bloot tussen groepen voor- en tegenstanders van vaccinatie. We werden ons binnen Movisie bewust van scheidslijnen tussen groepen die zich niet of maar moeizaam met elkaar laten verbinden. We hoorden vorig jaar in de leersessies met actieve inwoners, sociaal professionals, gemeentelijke beleidsmakers en experts dat er veel lokaal ongemak is over groepen die zich afschotten in een wijk en dat 'inclusie' het nieuwe adagium is binnen gemeenten. Er is angst voor polarisatie en terugtrekgedrag. Inclusie - leerden we - drukt het ideaal uit dat iedereen voor iedereen moet openstaan en in principe bereid moet zijn zich met anderen te verbinden. Aan het einde van deze derde reeks Wij in de Wijk-casussen concluderen we dat deze invulling van inclusie niet aansluit bij de alledaagse realiteit van het samenleven in wijken en dorpen.

De realiteit van alledag is dat gelijkgestemden of groepen die op elkaar lijken of iets delen zich graag met elkaar omringen. Die behoefte lijkt in tijden van superdiversiteit, globalisering en technologisering eerder versterkt dan afgezwakt te worden. In

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

een complexe en voor velen onzekere wereld zoek je steun bij mensen die tot op zekere hoogte op jou lijken en waar je je veilig en vertrouwd bij voelt. Anders gezegd: in de casussen van onze derde reis staat de meerwaarde van 'bonding' centraal. Reis in deze derde bundeling met ons mee naar Groningen, Ede, Oss, Cranendonck, Delfgauw, Wageningen, Utrecht Zuilen, Den Haag en online ontmoetingsplek HolyBe.

We berichten over initiatieven die juist bijdragen aan een inclusieve wijk door een plek te bieden aan (kwetsbare) inwoners die op elkaar lijken. Het is iets diepmenselijks om gelijken op te zoeken, zoals stadssocioloog Beate Volker zegt. Het Engelse spreekwoord 'birds of a feather flock together' drukt dat mooi uit. Met name kwetsbare inwonersgroepen hebben deze plekken nodig waar ze veiligheid en herkenning ervaren in een omgeving die hen vaak stigmatiseert. Zonder deze plekken lopen zij mensen met soortgelijke kenmerken of achtergrond niet tegen het lijf, waardoor iets noodzakelijks als een 'thuis' waar je saamhorigheid ervaart buiten bereik is. Een inzicht dat we ook al opdeden bij eerdere casusbundels, maar waar we nu voluit de spotlight op zetten in een tijd van een groeiende kloof tussen kansarme en kansrijke wijken. Iets waar 15 burgemeesters van grote steden recent aandacht voor vroegen in hun manifest [Dicht de kloof](#). Wil een gemeente inclusieve wijken realiseren, dan betekent dat over de schroom of angst heenstappen om niet iedereen tegelijk te bedienen bij één activiteit. Zonder daarbij uit het oog te verliezen dat sommige groepen zich ook ten koste van elkaar kunnen verbinden.

We staan daarbij ook stil bij het aanwezige bridging en linking sociaal kapitaal, omdat de mensen die op deze plekken onder elkaar willen zijn vaak niet hun deuren sluiten voor de buitenwereld. We zagen dat juist een sterke thuisbasis leidt tot open deuren en daarmee tot meer empowermentkansen. Mensen pendelen dan

tussen gelijkgestemden en anderen en instanties, tussen vertrouwd en nieuw, maar het begint bij mensen die op je lijken.

Soms is leeftijd de verbindende achtergrond of een land van herkomst, zoals in het geval van stichting Asha dat zich richt op Hindoestaanse ouderen (Utrecht Zuilen) of POLKA, een plek van saamhorigheid voor Poolse vrouwen in het Haagse stadsdeel Segbroek. Soms zijn het simpelweg de buurtgrenzen die mensen binnen- en uitsluiten. KenHem Communities in Ede en Buurtpreventieteam Cranendonck zijn daar voorbeelden van. Of is het de dreiging van wegvallend woongenot dat buurtbewoners aaneensmeedt, zoals in het geval van Tegenwind Stijbeemden in Oss. In het geval van duurzaam wooncomplex Het Carré in Delfgauw is een ecologische spirituele levenshouding een verbindende factor, zoals dat ook voor een belangrijk deel het geval is bij Thuis Wageningen. Online platform HolyBe biedt een warme emancipatie plek voor christelijke LHBTI-jongeren. Ook huisregels van een buurthuis kunnen bepaalde groepen insluiten (en uitsluiten). Voor bezoekers van De Oude Bieb in Groningen is de koffie en thee gratis. Het zorgt ervoor dat de drempel laag is voor mensen met een kleine beurs. Die groep tref je daar dan ook in meerderheid aan.

We ontdekten kortweg gezegd in deze derde ronde van Wij in de Wijk het belang van zelforganisatie als belangrijke bouwsteen van een lokaal inclusief beleid. Met de inkijkjes in de 9 wijkinitiatieven en de bijbehorende overkoepelende inzichten hopen we actieve inwoners, sociaal professionals en gemeentelijke beleidsmakers te inspireren om niet te streven naar inclusieve activiteiten, maar naar inclusieve wijken.

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

Stichting KenHem Communities Ede

Trots identiteitsgebonden maakt inclusief

Auteur: Judith Jansen

[Woord vooraf](#) ▶

[Inleiding](#) ▶

[Colofon](#) ▶

TROTS IDENTITEITSGEBONDEN MAAKT INCLUSIEF

Kernhem, wijk in Ede

HET INITIATIEF IN KORT BESTEK

Deelnemers/ betrokkenen

- Globaal aantal betrokken inwoners: 600 à 700 wijkbewoners. Per community zijn 100 inwoners betrokken, waarvan de helft structureel en de andere helft als bezoeker (cijfers van voor de coronapandemie).
- Demografische kenmerken: wijk met het hoogste percentage huishoudens met kinderen (58%) in Ede. 79% van de inwoners heeft een Nederlandse achtergrond, 13% een niet-westerse migratieachtergrond.
- Sociaaleconomische kenmerken: het is niet de rijkste wijk van Ede, maar het is met 23% wel de wijk met het laagste percentage huishoudens met een inkomen onder de sociale huurgrens. 14% van de gezinnen heeft een lage SES (in 2017), daarmee scoort de wijk erg laag.
- Overige (achtergrond)kenmerken:
Compacte nieuwbouwwijk, eerste bewoners wonen hier sinds 2000. Er wordt nog steeds bijgebouwd. Leefbaarheid in eigen buurt krijgt een 7,9 van de wijkbewoners. Daarmee is Kernhem één van de hoogst scorende wijken in Ede.

Context van het initiatief

- KenHem is actief in nieuwbouwwijk Kernhem. Deze wijk in aanbouw bestaat sinds 2000 en ligt op 10 minuten fietsen van het centrum.
- Sterke begrenzing door grote wegen eromheen.
- Veel jonge gezinnen.
- Grotendeels woonfunctie, wel een winkelcentrum en twee basisscholen. Geen eigen buurthuis, wel in de aangrenzende wijk Veldhuizen, te bereiken via een tunneltje onder de N224.
- Sinds kort overlast gevende jongeren in de wijk (vernielingen).

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

De voetbaldoeltjes staan klaar, de teams zijn gemaakt. Maar voordat het voetbalpartijtje in de gymzaal begint, zitten zo'n twintig kinderen op de vloer en antwoorden zij op de vraag van begeleider René Hendriksen of ze nog wat willen vertellen. Soms deelt hij ook iets wat hijzelf heeft beleefd. Vandaag gaat het over de Zweedse voetballer Eriksen, die tijdens de eerste EK-wedstrijd een hartstilstand kreeg. Het raakt meerdere kinderen. Na een minuut of vijf is iedereen uitgesproken en rolt de bal door de zaal. De kinderen komen hier toch echt om te voetballen. Even later vliegen twee jongens elkaar in de haren. Hendriksen treedt meteen op, haalt ze uit elkaar. De andere kinderen kijken toe, hervatten dan weer de wedstrijd. Het zaalvoetbalvoorbeeld is wijkinitiatief KenHem in Ede ten voeten uit: mensen doen wat ze leuk vinden, leren elkaar daarnaast ook wat beter kennen, groeien door van voetballertje tot vrijwilliger met verantwoordelijkheid. Om de wijkbewoners en zo de wijk tot bloei te brengen. Dat doet KenHem vanuit een diepgewortelde christelijke identiteit. En dat trekt verrassend genoeg juist veel bewoners van andere gezindten. Hoe trotse identiteitsgebondenheid en inclusie hand in hand gaan. 'Ik geloof, maar we zijn allemaal mens.'

De uitdaging

Sociale armoede

Wie om 17.30 uur in de knusse, groene vinex-wijk Kernhem staat en de gezinsauto's en bakfietsen door de straten ziet manoeuvreren naar hun opritten, denkt waarschijnlijk in een yuppenwijk te zijn beland. Cijfers bevestigen dat dit een economisch zelfredzame wijk is: slechts 2,1% van de inwoners kreeg in 2020 een bijstandsuitkering, bijna 81% is economisch zelfstandig¹. De gemeente Ede typeert de betrokkenheid van de bewoners in deze wijk als 'geïnfomeerde gezinsdrukke: ze weten welke wegen te bewandelen om dingen voor zichzelf en de wijk gedaan te krijgen en zijn veel tijd kwijt met het reilen en zeilen van het eigen gezin' (Staat van Ede (incijfers.nl)).

¹ Economische zelfstandigheid is een begrip dat beleidsmatig verbonden is met het bestaansminimum: iemand wordt als economisch zelfstandig beschouwd als het individuele netto inkomen uit arbeid en eigen onderneming op of boven de drempelwaarde ligt van de beleidsnorm voor het individuele inkomensminimum. Die drempelwaarde is gelijkgesteld aan 70% van het wettelijke netto minimumloon, oftewel de netto bijstand van een alleenstaande. Bron: Integraal Inkomens- en Vermogensonderzoek (CBS)

De woonfunctie van de wijk is echter weinig faciliterend voor ontmoetingen. Je kunt er je boodschappen doen en er zijn wat volkstuintjes, maar een wijkcentrum of sportvelden ontbreken. Jonge inwoner en voormalig vrijwilliger bij KenHem Marco Alsaadi: 'Er staat wel een buurthuis in de aangrenzende wijk Veldhuizen, maar dat is niet bedoeld voor jongeren die op zoek zijn naar een chillplek. Het is ook te ver weg, je moet onder de N224 door.' Dit gebrek aan publieke ontmoetingsplekken komt de onderlinge verbinding van inwoners niet ten goede, constateerde nieuwe inwoner en initiatiefnemer van KenHem René Visser in 2012.

'Terwijl juist in een economisch zelfredzame wijk als Kernhem het gevaar van sociale armoede op de loer ligt', zegt Visser. 'Gemeenten denken vaak dat in een wijk met een hoge SES de inwoners zichzelf ook wel sociaal zullen redden. Terwijl ik juist het tegenovergestelde zie: mensen delen hun simpele klusvraag niet makkelijk met buurtgenoten, laat staan hun persoonlijke tegenslag.' In plaats daarvan doen mensen de gordijnen dicht als ze thuishoeren van hun werk en trekken ze zich terug in hun eigen fort.

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

Daar kwam nog een frustratie van de christelijke Visser bij: waarom sluiten kerken zich zo op in hun gebouwen en richten ze zich zo op hun eigen groep? 'Liefde zonder grenzen is de *core business* van wat Jezus deed. Daarom zit in de basis van het christelijk geloof het midden in de wereld staan en met een open houding iedereen ontmoeten. Mensen en wijken hebben behoefte aan die ontmoeting en diversiteit. Juist het christelijk geloof kan daarin zijn relevantie laten zien door christenen die opstaan in hun eigen wijk. Dat sluit ook nog eens perfect aan bij de participerende samenleving.'

In René Hendriksen vond Visser een bondgenoot: dezelfde passie voor bloeiende mensen en wijken door talentontwikkeling en verbinding, en beiden een christelijke levenshouding. En beiden gek op voetballen, wat ze samen met kinderen en jongeren in de wijk gingen doen. Hendriksen: 'Je kent niemand, maar in een voetbalteam ben je in één keer broeders en zusters van elkaar.' In het najaar verhuisde het groepje voetballers met onder andere Marco Alsaadi naar een gymzaal. Meer kinderen sloten zich aan en zo ontstond in 2013 de eerste community van KenHem: de Sport Community.

Het initiatief

Identiteit en ontmoeting

Inmiddels telt KenHem zes thematische communities: Groei, Sport, Care, Searchit, Greenit en Sharit. De interesse van inwoners bepaalt welke communities er zijn. Visser: 'In een wijk met zoveel jonge gezinnen moet je iets met kinderactiviteiten en met opvoeden.' Daarin voorziet de Groei Community met een kidsclub en thema-avonden over opvoeden. En ook duurzame projecten konden niet ontbreken in de ecologische wijk Kernhem: in de Greenit-

en Sharit-community treffen mensen elkaar bij de verhuur van de deelauto's en de collectieve zonnepanelenprojecten. De activiteiten concentreren zich in het weekend, dan hebben de meeste Kernhemmers tijd.

Met gebiedsmanager van de gemeente Ede Rafza Hussainali is regelmatig contact, om te sparren over behoeften van wijkbewoners. 'Het is uniek dat KenHem de behoeften van inwoners zo centraal zet in wat ze doen. Ze experimenteren met aanbod, proberen in te spelen op wat er leeft in de wijk.' Eén community stopt juist daarom binnenkort: Searchit. De stap om met onbekenden over zingevingsvraagstukken te praten, bleek te groot.

Ontmoeting is in alle communities de rode draad, maar de mate waarin sluit ook weer aan bij de verschillende wijkbehoeften. 'In een yuppenwijk als Kernhem hebben bewoners geen behoefte aan een touwtje uit de brievenbus: ze willen best een praatje met hun burens maken, maar niet meteen in elkaars woonkamer staan', zegt Visser. Die lichtheid en vrijblijvendheid vinden bewoners bij de 'buitenste laag' van elke community zoals het zonnepanelenproject en het zaalvoetballen. Het doet denken aan veranda's: plekken voor lichte vormen van ontmoeting, waar je anderen treft met dezelfde interesse als jij. Hier komen zo'n 20 tot 50 mensen op af. Willen mensen meer groepsgevoel ervaren, dan kan dat in de middenlaag, zoals samen eten voorafgaand aan een gesprek over zingeving of bij het klussen. De activiteiten in de binnenste laag kenmerken zich door geloofsontdekking en -groei, wat met 2 tot 4 mensen een intiemere vorm van samenzijn is. Niet elke community heeft activiteiten in alle lagen.

Inwoners vinden de weg naar KenHem op verschillende manieren, bijvoorbeeld via de deelauto. Alsaadi vertelt: 'Een mevrouw kwam een proefrit maken met de elektrische deelauto. Ik reed dan vaak

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

mee, om een praatje te maken. Ze vertelde dat ze gek was op breien, het liefst met anderen. Toen heb ik haar gekoppeld aan het breiclubje van KenHem.²

KenHem is uitsluitend bedoeld voor Kernhemmers. Die harde wijk-grens komt af en toe duidelijk in beeld, juist als een community (te) succesvol wordt. Hendriksen vertelt: 'Kinderen uit de naburige wijk Veldhuizen vonden het zaalvoetballen bij ons zo leuk, dat ze met steeds meer kwamen. Daardoor werd de groep te groot en ontstond een negatieve dynamiek. Kinderen uit KenHem haakten af. Met pijn in ons hart hebben we toen kinderen moeten wegsturen. We hebben hen uitgelegd waarom en hen ook geholpen om in Veldhuizen in een eigen gymzaal te kunnen voetballen.'

In totaal zijn zo'n dertig vrijwilligers betrokken, allen wijkbewoners. Marco Alsaadi was één van hen: van voetballend jongetje groeide hij door naar projectleider van de deelauto. 'Toen René (Visser, red.) vertelde dat hij wel een deelauto zou willen voor de wijk, was ik meteen enthousiast. Eerst regelde ik randzaken, zoals de auto onderhouden, later kwam daar meer verantwoordelijkheid bij, zoals proefritjes maken met wijkbewoners'. Met het afstoten van de deelauto stopte hij als vrijwilliger.

René Hendriksen is één van de kartrekkers van een community. Zij komen maandelijks bij elkaar om ervaringen uit te wisselen, gefaciliteerd door overkoepelende stichting R3NEW. Daar komt ook de christelijke identiteit van KenHem ter sprake. Het wijkinitiatief is 'trots identiteitsgebonden', in de woorden van Visser. 'Identiteit is een totaalconcept, dat staat niet alleen op je visitekaartje, maar dat zit in je hele handelen. En die identiteit uit zich bij KenHem door voor bewoners van alle gezindten open te staan vanuit gelijk-

² De deelauto was tot begin 2021 één van de inkomstenbronnen, inmiddels is dit project afgestoten vanwege te weinig belangstelling uit de wijk. KenHem heeft echter meerdere inkomstenbronnen, zoals subsidie van de gemeente Ede, enkele fondsen dragen bij en winst uit het collectieve zonnepanelen projecten.

waardigheid. Dat betekent nieuwsgierigheid en een open houding naar de ander. Verder wordt over de christelijke signatuur weinig gesproken tijdens activiteiten, alleen als inwoners ernaar vragen.'

Visser noemt deze vorm van community building 'Identity Based Community Development' (IBCD), met een knipoog naar de bekende ABCD-methode. Het is inmiddels een eigen onderbouwde methode, waarmee KenHem na tien jaar pionieren wijkpioniers in andere steden op weg helpt ([EBook_De7essenties_DEF.pdf \(r3new.nl\)](#)).

Om die christelijke identiteit te waarborgen, wordt van kartrekkers gevraagd om deze levenshouding te onderschrijven. Vanuit deze gedeelde identiteit vindt vervolgens het gesprek plaats over de verschillen in het vertalen van die identiteit naar wat KenHem doet en hoe ze dat doen. Hendriksen: 'De een vindt dat de R van Kernhem wel terug mag in de naam, de ander vindt dat het vaker mag gaan over Jezus bij activiteiten. We hoeven het niet met elkaar eens te worden, het gesprek zelf is voldoende.'

Ook met gebiedsmanager Hussainali is KenHem regelmatig in gesprek over juist deze christelijke signatuur. Zij ziet dat het werken aan een betere wijkgemeenschap voorop staat en dat er ruimte is voor andersdenkenden. Tegelijk spreekt zij ook bewoners voor wie de christelijke identiteit een drempel opwerpt om een kijkje te nemen. Hussainali: 'Als ik bewoners doorverwijs naar KenHem, dan geven ze aan dat ze niet met de christelijke identiteit geassocieerd willen worden. Als KenHem zich zou omdopen tot KernHem Communities, dus met de 'r' in de naam, dan zouden ze meer wijkbewoners trekken', denkt Hussainali. Om daaraan toe te voegen: '*Iedereen is welkom*, zegt KenHem, maar voelt iedereen zich ook welkom?'

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

De balans

Geen Kernhem zonder KenHem

Visser schat in dat 90% van de deelnemers aan de communities niet-christen is. De zorg van de gebiedsmanager dat KenHem er alleen voor christelijke wijkbewoners is, vindt bij Visser dan ook geen weerklank. Bewoner Alsaadi, zelf islamitisch, herkent de open houding: 'De verbinding tussen mensen is belangrijker dan het geloof. Ik heb nooit het gevoel gehad dat ze mij richting het christendom wilden slepen. We hadden wel veel discussies, dat was heel interessant.' Globale cijfers staven de inschatting dat KenHem een breed palet aan wijkbewoners bereikt, die ook duurzaam betrokken blijven.

Op alle activiteiten die KenHem organiseert, komen in totaal rond de 700 mensen af. Tezamen vormen de deelnemers aan de communities een bont gezelschap van oud en jong, praktisch en theoretisch geschoold en wel of geen religieuze overtuiging. En ook buiten de activiteiten van KenHem ontstaan meer ontmoetingen, ziet René Visser. 'De impact is, denk ik, veel groter dan de aantallen die we bij een activiteit kunnen noteren', zegt hij.

Tegelijk laten veel christelijke wijkbewoners KenHem blijkbaar links liggen. Dat geldt ook voor wijkbewoners met een interculturele achtergrond. Initiatiefnemer Visser is zich ervan bewust dat KenHem niet alle Kernhemmers aanspreekt. 'We staan open voor iedereen, maar we streven die inclusiviteit niet koste wat kost na. Als jij je niet thuis voelt bij ons, dan hoop ik dat je bij een collegawijkinitiatief wel aansluiting vindt.' De wens om ook de interculturele groep te bereiken, had Visser wel degelijk, maar 'in onze wijk leeft het niet. Dan moet je het niet forceren'.

De trotste identiteitsgebondenheid van KenHem en de daarbij horende gelijkwaardigheid vormt samen met het centraal stellen van de interesses van wijkbewoners de succesformule om allerlei bewoners te bereiken en te verbinden.

Wat ook bijdraagt aan de inclusiviteit is het letterlijk ontbreken van een drempel die bewoners moeten overstappen om mee te doen met een activiteit: KenHem heeft geen eigen accommodatie in de wijk. Het dwingt hen om bewoners op te zoeken op de plaatsen waar ze komen: in huizen (klusteam), in de sporthal (zaalvoetbal), in het zaaltje (Kidsclub). Dat vergroot de zichtbaarheid. Bijkomend voordeel: geen afhankelijkheid van subsidies voor de accommodatie.

Kansen zien alle betrokkenen voor KenHem volop. Ondanks de voordelen van het missen van een eigen accommodatie, zou Visser die toch wel graag hebben, om toch wel een eigen vaste plek in de wijk te hebben, waar kinderen komen voor bijles en ondernemers kunnen vergaderen. 'Richt daar dan ook meteen een chillplek voor jongeren in, dan hebben zij een eigen plek en wordt bushokjes slopen minder interessant', zegt Alsaadi.

Gebiedsmanager Hussainali blijft graag met Visser van gedachten wisselen over het snijvlak van welzijnsorganisatie en bewonersinitiatief, waar KenHem zich soms bevindt. Hussainali: 'Dat vandalisme in de wijk, daar wil KenHem dan wat mee. Bijvoorbeeld gaan praten op scholen over opvoeden. Maar in hoeverre kom je dan in het vaarwater van jongerenwerkers?' Visser herkent dit spanningsveld, maar vindt ook dat de gemeente te veel denkt voor de wijk. 'De gemeente wil zoveel mogelijk ruimte maken voor bewonersinitiatieven. Maar dat betekent ook dat wijkbewoners vervolgens echt zelf bepalen welke activiteiten zij organiseren'.

Woord vooraf ►

Inleiding ►

Colofon ►

Een Kernhem zonder KenHem? Geen van de betrokkenen ziet het voor zich. Hussainali: 'Er ontstaat een wijknetwerk, dat met elkaar zorgt dat de buurt veilig is, dat je op elkaars kinderen let. En dat zorgt voor meer begrip als er weer een bal door de ruit gaat.'

Reflectie

Kracht van exclusie

Hoewel op voorhand veel bonding sociaal kapitaal werd verwacht, kent KenHem juist veel bridging sociaal kapitaal door het verbinden van allerlei soorten wijkbewoners. Hoe paradoxaal het ook lijkt, is de eigen, christelijke, identiteit hierin cruciaal, op drie manieren. Ten eerste is er sterke bonding in de kartrekkersgroep: zij onderschrijven de christelijke levenshouding en houden deze op de voorgrond door daarover onderling in gesprek te zijn. Ten tweede is er de waarde gelijkwaardigheid, die in die identiteit zit en zorgt voor een open houding naar mensen van andere snit. En omdat gelijkwaardigheid in hun christelijke DNA zit, hoeven ze niet te kiezen tussen hun identiteit en inclusie. Tot slot vertalen de kartrekkers die waarde in daden, ze houden het niet bij woorden. Bij KenHem prediken ze geen gelijkwaardigheid, ze leven het, wat zichtbaar wordt in hoe ze mensen begroeten, in het geven van verantwoordelijkheid, in het zoeken naar waar wijkbewoners warm voor lopen. Dat maakt hen oprecht in wat ze doen, er is geen geheime agenda. En die oprechtheid leidt ertoe dat wijkbewoners met uiteenlopende achtergronden en leeftijden bij KenHem blijven komen, omdat er een basaal gevoel van vertrouwen en veiligheid kan zijn, wat ook de kinderen bij het zaalvoetbal ervaren.

Linking sociaal kapitaal is eveneens aanwezig door het frequente contact tussen KenHem en de gemeente Ede. Beide vervullen voor elkaar de rol van 'kritische vriend', alhoewel sprake is van een (gedeeltelijke) afhankelijkheidsrelatie door de gemeentelijke subsidie die KenHem ontvangt. Het contact helpt KenHem om de boodschap van de kracht van exclusie aan te scherpen en voor het voetlicht te brengen daar waar doorzettingsmacht is. Voor de gemeente is het waardevol om via KenHem tot in de haarvaten van de wijk te komen. Tegelijk is KenHem een interessant voorbeeld van ontspannen inclusiviteit op wijkniveau: niet door inclusieve activiteiten, maar door een inclusieve wijk met aanbod voor alle aanwezige bewonersgroepen.

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

Colofon

Auteurs Wij in de Wijk 3:

Mellouki Cadat-Lampe, Jolinde Dermaux, Nicole Doornink,
Radboud Engbersen, Judith Jansen, Jasper van de Kamp, Tamara
Keers, Lone von Meyenfeldt, Lou Repetur, Susan de Vries.

Productie en coördinatie: Judith Jansen en Marc Engberts

Eindredactie: Marc Engberts, Dyonne van Haastert, Joke Martens

Vormgeving: ontwerp bureau Suggestie en Illusie

Downloaden: www.movisie.nl

Overname van informatie uit deze publicatie is toegestaan onder
voorwaarde van de bronvermelding: @ Movisie, kennis en aanpak
van sociale vraagstukken.

November 2021

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

VSBfonds,
iedereen doet mee

Deze publicatie is tot stand gekomen dankzij financiering van het
ministerie van VWS en VSBfonds.

Woord vooraf

Inleiding

Colofon

